

เกร็ดประวัติศาสตร์จีน 5,000 ปี

สมัยราชวงศ์หยวน,
หมิง, ชิง และยุคสาธารณรัฐ

ดวงกมลพิมพ์สีผึ้ง
นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

แปลและเรียบเรียง โดย ไอริน เป

เกร็ดประวัติศาสตร์ล้านช้าง 5,000 ปี (เล่ม 4)

สมัยราชวงศ์ท้าวเวียง, ท้าว,
วัง และขุนนางล้านช้าง

เกร็ดประวัติศาสตร์จีน ๕,๐๐๐ ปี (เล่ม 4)

แปลและเรียบเรียงโดย ไอริน เป

ดวงกมลพับลิชชิง

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

พิมพ์ครั้งที่ 1 ดวงกมลพับลิชชิง, กันยายน 2552

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

การนำส่วนหนึ่งส่วนใด เพื่อตีพิมพ์ ทำซ้ำ ดัดแปลง คัดลอกหรือประโยชน์

อันหนึ่งอันใดเป็นพิเศษ ต้องได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์ ดวงกมลพับลิชชิง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เป, ไอริน.

เกร็ดประวัติศาสตร์จีน 5,000 ปี เล่ม 4. --กรุงเทพฯ : ดวงกมลพับลิชชิง, 2552.

256 หน้า.

1. จีน--ประวัติศาสตร์. I. ไอริน เป, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

951

ISBN 978-611-511-026-1

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์ ดวงกมลพับลิชชิง

96 ซอยพลโยธิน 32 แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2942-9270-2 โทรสาร 0-2942-9273

E-mail : sales@dkbookcenter.com

จัดจำหน่ายโดย

D.K. BOOK DISTRIBUTOR CO.,LTD.

96 ซอยพลโยธิน 32 แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2942-9270-2 โทรสาร 0-2942-9273

E-mail : sales@dkbookcenter.com

ดวงกมลเชียงใหม่ : 79/1 ถ.คชสาร ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100

โทรศัพท์ 0-5320-6995-9 โทรสาร. 0-5328-4637

ดวงกมลลำปาง : 69/1 ถ.สนามบิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000

โทรศัพท์ 0-5435-1395-8 โทรสาร. 0-5435-1399

ดวงกมลเชียงราย : 413/1 หอนาฬิกา ถ.บรรพปราการ ต.เวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

โทรศัพท์. 0-5360-2084, 0-5371-1127 โทรสาร. 0-5360-2084

พิมพ์ที่

บริษัท ส.เอเซียเพรส (1989) จำกัด

2272/59 ถนนรามคำแหง ซอย 42 (สุขุมวิท 71) แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 0-2732-3101-6, 0-2375-2017 โทรสาร 0-2375-1654

บรรณาธิการบริหาร : จิรายุ สกลสุททองค์ / บรรณาธิการที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พัชนี ธนเสนา Joseph S.G. /

บรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : สุชัย สกลสุททองค์ ผศ.ดร.พนมพร จันทร์ปัญญา มณฑนา เกียรติพงศ์ /

บรรณาธิการฝ่ายต่างประเทศ : ผศ.ดร.เพชร ภูมิเชตร / ฝ่ายต่างประเทศ : รศ.วดี ชาติอุทิศ

BT Skulsuthavong Thomas L. Becker / บรรณาธิการฝ่ายศิลป์ : J. Theresa /

ฝ่ายกฎหมาย : สุรติ เศรษฐกิจาน / ฝ่ายบัญชี : วิจิตร พรวัฒนกุล / กองบรรณาธิการ : จิรายุ สกลสุททองค์

จันทร์เพ็ญ เยโส ฤทธนา ภิรมย์ ฉัตรเมธี มาวาคยกุล อภิญญา วรธนาวลัยย์ / หน้าปก : โนรี สมพงษ์

ตำนานสำนักพิมพ์

ประเทศจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่มีประวัติยาวนานมากกว่า 5,000 ปี โดยมีหลักฐานยืนยันทางประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรมหรือเครื่องปั้นดินเผาต่างๆ ที่แสดงถึงยุคและสมัยราชวงศ์ต่างๆ ที่ผ่านมา

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่รวบรวมเกร็ดต่างๆ ทางประวัติศาสตร์จีนมาเรียบเรียงเล่าเป็นตำนานที่สะท้อนเรื่องราวความเชื่อของชาวจีนได้เป็นอย่างดี

สำนักพิมพ์หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงให้ประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านและผู้สนใจไม่มากนัก

ด้วยความปรารถนาดี

สำนักพิมพ์ดวงกมลพับลิชชิง

ตำนาน

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีอารยธรรมเก่าแก่ที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ประวัติศาสตร์ของประเทศจีนนั้น มีหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ย้อนไปไกลกว่า 5,000 ปีเลยทีเดียว ซึ่งในช่วงระยะเวลาอันยาวนานนี้มีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงมีผู้นำเอาเหตุการณ์เหล่านี้มาต่อเติมเสริมแต่งเป็นภาพยนตร์, ละคร และนวนิยายต่างๆ มากมาย ยกตัวอย่างเช่น เรื่องสามก๊กซึ่งอ้างอิงประวัติศาสตร์ในสมัยปลายราชวงศ์ฮั่น, เรื่องเจาะเวลาหาจิ๋นซีซึ่งอ้างอิงประวัติศาสตร์ในสมัยปลายราชวงศ์โจวถึงต้นราชวงศ์ฉิน, เรื่องมังกรหยกซึ่งอ้างอิงประวัติศาสตร์ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ฯลฯ แต่คุณทราบหรือไม่ว่าประวัติศาสตร์จีนที่น่าสนใจไม่ได้มีเพียงแค่เรื่องที่ได้สัมผัสผ่านสื่อภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์เพียงไม่กี่เรื่องเท่านั้น

“เกร็ดประวัติศาสตร์จีน 5,000 ปี” เป็นหนังสือที่นำเอาเกร็ดที่น่าสนใจในประวัติศาสตร์จีนที่ยาวนานกว่า 5,000 ปีมาเรียบเรียงเข้าด้วยกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 เล่ม เนื้อหาของหนังสือจะเริ่มต้นตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ไล่เรียงมาตามลำดับจนกระทั่งถึงยุคสาธารณรัฐในปัจจุบันเป็นลำดับขั้นตอน ทั้งนี้เรื่องราวบางเรื่องอาจไม่มีหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นเรื่องจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ เช่น เรื่องของผานกู่และหนิวา แต่เรื่องราวเหล่านี้ก็เป็นตำนานที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคิดความเชื่อของชาวจีนในสมัยโบราณได้เป็นอย่างดี

อนึ่ง การอ่านชื่อบุคคลและสถานที่ต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้จะเลือกใช้ภาษาจีนกลางเป็นหลัก ทั้งนี้ในส่วนของประวัติศาสตร์ในสมัยสามก๊กนั้น การอ่านชื่อเป็นภาษาจีนกลางอาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกไม่คุ้นเคย แต่เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับเนื้อหาในส่วนอื่นๆ ผู้แปลจึงได้เลือกใช้ภาษาจีนกลางแต่ก็ได้มีการใส่ชื่อในสำเนียงฮกเกี้ยนไว้ในเชิงอรรถ ซึ่งผู้อ่านสามารถพลิกไปดูได้

การอ่านหนังสือ “เกร็ดประวัติศาสตร์จีน 5,000 ปี” เพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถทำให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์จีนทั้งหมดได้อย่างถ่องแท้ เพราะผู้แปลไม่อาจนำเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์จีนมาเรียบเรียงไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้ทั้งหมด แต่หากนำไปอ่านประกอบร่วมกับตำราประวัติศาสตร์จีนเล่มเต็มก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อารยธรรม วัฒนธรรม และความคิดความอ่านของชาวจีนดียิ่งขึ้น และสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์จีนได้อย่างสนุกสนานมากขึ้น

ผู้แปลและเรียบเรียง

เขียนผู้เขียนรวมแผ่นดินหมองไกล	1
ทวนย้อนซึ่งขยดนักเขียนบทละคร	9
ขยดนักการเหมือนเขลวี่สูงไผ	13
บทกเสณ 'เจิ้งสี่เกย'	17
กัวไส่ซึ่งกับการปรับปรุงปฏิทิน	23
มารีไต้ปไตผู้มาหาทงวีปยุโรป	27
อุยชวนทางก่อการที่เจียงไหว	33
หลิวป้อเจินยอฉน	39
ตติสุเวชชง	43
หมิงไท่กับการสงไสยขุนนางขุจริต	49
หน้าของเฮา	55
เจิ้งเคยส่งเรือสู่สี่หยาง	59
วรรณกรรม 'ซานกั้วเหยียนอี้' ของหลิวกั้วผางของ	65
'สุขุ่ฉ้วน' วรรณกรรมของเหล่วรบูร	69
ความปราศัยที่ผู้มู่เปา	71
อวี๋เขียนรึกษาทงปักกิ่ง	77
ไหล่ผู้รึกษาทงเจินนา	83
สี่ทงปรามไชรณี่ปุ่น	89

ដំបូងចេញមកអស់ពីការរៀបរៀងឆ្នាំរាជធានី ‘ដើមដំបូង’	195
កងទ័ព ‘ឯករាជ្យភាពកម្ពុជា’	201
វិស័យវិស័យព័ត៌មានប្រជាជនកម្ពុជា	205
គុណនាមប្រជាជនកម្ពុជា	209
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា	213
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា	217
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា	221
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា 4 ឆ្នាំប្រជាជន	225
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា	229
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា	233
គុណនាមប្រជាជនកម្ពុជា	237
គុណនាមប្រជាជនកម្ពុជា	243
ការងារប្រជាជនកម្ពុជា	247

เทียนหูเจินรวมแผ่นดินหมองโกล

ทารศึกษาประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์ฮั่น ต้องเริ่มต้นจากการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับแผ่นดินหมองโกล

ในสมัยราชวงศ์ถัง บริเวณแม่น้ำเอ้อเอ๋อร์กู่่น่าและทะเลสาบฮูหลุน ในมณฑลเฮยหลงเจียงทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีนมีชนกลุ่มน้อยซึ่งดำรงชีพด้วยการเลี้ยงสัตว์ชนเผ่าหนึ่งอาศัยอยู่ เรียกว่าเผ่าชื่อเหวยเหมิงวู่ (คำว่าชื่อเหวยเป็นชื่อเผ่าใหญ่ที่ประกอบไปด้วยเผ่าเล็กๆ หลายเผ่า ส่วนชื่อเหวยเหมิงวู่เป็นชื่อเผ่าเล็กเผ่าหนึ่งในบรรดาเผ่าต่างๆ เหล่านั้น) เมื่อถึงปลายราชวงศ์ถัง (ปลายศตวรรษที่ 9 ถึงต้นศตวรรษที่ 10) ชาวเผ่าชื่อเหวยเหมิงวู่ได้โยกย้ายไปตั้งถิ่นฐานอยู่แถบภูเขาเงินเท่อซาน บนที่ราบสูงมองโกลทางตะวันตกและก่อตั้งแผ่นดินหมองโกลขึ้น เมื่อเวลา

ผ่านไป เฝ้ามองไกลก็ได้แตกแขนงออกเป็นเผ่าเล็กๆ หลายเผ่า โดยมีเผ่าฉีเยียนเป็นศูนย์กลาง และมีตระกูลป้อเอ้อจื่อจินแห่งเผ่าฉีเยียนเป็นผู้นำของชาวมองโกลเผ่าต่างๆ

ในศตวรรษที่ 12 นอกจากเผ้ามองโกลแล้ว บนที่ราบสูงมองโกลยังมีชนเผ่าที่แข็งแกร่งอาศัยอยู่อีกมากมายหลายชนเผ่า เช่น เผ่าตาร์ทาร์, เผ่าเค่อเลีย, เผ่าไหนดห่าน, เผ่าเมียเออร์นี, เผ่าวังกู, เผ่าเวิงจีชื่อ ฯลฯ เผ่าต่างๆ เหล่านี้รบราฆ่าฟันกันมานานจนก่อให้เกิดความเค้นอย่างใหญ่หลวง

ปี ค.ศ. 1162 (ตรงกับปีที่ 2 ในรัชสมัยต้าจิ่งของจินซื่อจงฮ่องเต้แห่งแคว้นจิน และปีที่ 32 ในรัชสมัยเส้าซิงของซ่งเกาจงฮ่องเต้แห่งราชวงศ์ซ่งใต้) เฮอเอ้อหลุนผู้เป็นภรรยาของเหย่ชู่โก้วหัวหน้าเผ่าฉีเยียนได้ให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง ในวันเดียวกันนั่นเอง เหย่ชู่โก้วมีชัยเหนือเผ่าตาร์ทาร์ ทั้งยังสามารถจับกุมเชลยสองคนกลับไปยังฐานที่มั่นที่ริมแม่น้ำว๋อหนานเหอ (ปัจจุบันคือแม่น้ำเอ้อเน่ในประเทสมองโกเลีย) ได้เป็นผลสำเร็จ หนึ่งในเชลยสองคนนั้นมีนามว่าเถียนมู่จิน เหย่ชู่โก้วจึงตั้งชื่อบุตรชายที่เพิ่งเกิดว่าเถียนมู่จิน¹ เพื่อระลึกถึงชัยชนะในครั้งนี้

เนื่องจากเผ้ามองโกลและเผ่าตาร์ทาร์ทำศึกกันอยู่เสมอ เถียนมู่จินจึงต้องใช้ชีวิตในวัยเด็กอยู่ท่ามกลางสงคราม เมื่อเขามีอายุ 9 ปีเหย่ชู่โก้วคิดจะหาคู่หมั้นให้ ดังนั้นจึงพาเขาไปเยี่ยมเยียนญาติทางฝ่ายมารดา ระหว่างทางสองพ่อลูกได้พบกับเต๋อเชวฉานแห่งเผ่าเวิงจีชื่อ เขาได้ยินว่าเหย่ชู่โก้วต้องการหาคู่หมั้นให้บุตรชายก็เสนอที่จะยกป้อเอ้อร์เทียบุตรสาวของตนให้เถียนมู่จิน เหย่ชู่โก้วจึงทั้งบุตรชายไว้กับเต๋อเชวฉาน

¹ บ้างก็ออกเสียงว่าเตมูจิน

แล้วเดินทางกลับบ้านแต่เพียงลำพัง ระหว่างที่เดินทางกลับบ้านนั้น
เหย์ชูไกรรู้สึกทั้งหัวทั้งกระหายน้ำมาก บังเอิญเขาได้พบชาวเผ่าต๋ารต๋าร
กลุ่มหนึ่งกำลังจัดงานเลี้ยงฉลองกันอยู่ เขาจึงลงจากม้าไปร่วมงานเลี้ยง
ด้วยตามประเพณีของชาวทุ่งหญ้า แต่ชาวเผ่าต๋ารต๋ารจำได้ว่าคนผู้นี้คือ
เหย์ชูไกรศัตรูตัวฉกาจจึงฉวยโอกาสวางยาพิษในอาหาร หลังรับประทาน
อาหารเสร็จ เหย์ชูไกรก็พยายามอดกลั้นความเจ็บปวดออกเดินทางต่อ
จนกระทั่งกลับไปถึงบ้านแต่หลังจากนั้นไม่นานเขาก็เสียชีวิต

หลังจากเหย์ชูไกรถึงแก่กรรม เผ่าฉีเอียนก็ค่อยๆ อ่อนแอลง เหล่า
ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นเช่นนี้ก็ทยอยกันจากไป หลายปีต่อมา หัวหน้าเผ่า
ไท่ชื้ออูซึ่งเคยอยู่ได้บังคับบัญชาของเหย์ชูไกรเกรงว่าเถี่ยมู่เงินจะกลับมา
แก้แค้น จึงใช้วิธีลอบโจมตีจับตัวเถี่ยมู่เงินมาสวมข้อหาประจานต่อหน้า
ผู้คน วันหนึ่ง เถี่ยมู่เงินฉวยโอกาสที่เผ่าไท่ชื้ออูจัดงานเลี้ยงฉลองใช้
ข้อหาฟาดผู้คุมจนสลบแล้วหลบหนีกลับบ้านเพื่อป้องกันไม่ให้ถูกลอบ
โจมตีอีก เขาตัดสินใจย้ายครอบครัวไปอาศัยอยู่ที่ภูเขาเขิ่นเทอซาน จาก
นั้นก็แต่งงานกับป้อเออร์เทียเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากเผ่าเวิงจีชื้อ
แต่แต่งงานได้ไม่นานนัก เถี่ยมู่เงินก็ถูกชาวเผ่าเมี่ยเออร์ฉีลอบโจมตีอีก
เขาไม่สามารถพากรรยาหลบหนีไปด้วยได้ ป้อเออร์เทียจึงถูกจับตัวเป็น
เชลย

ชะตากรรมที่ได้ประสบช่วยเหลือหลอมให้เถี่ยมู่เงินมีความมุ่งมั่น
อันแรงกล้าที่จะกอบกู้อาณาจักรของบิดาขึ้นใหม่ เขาตระหนักดีว่าอาศัย
แต่กำลังของตนเพียงลำพังย่อมไม่อาจพิชิตศัตรูได้ มีแต่ต้องใช้ประโยชน์
จากความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าต่างๆ ของมองโกลและแสวงหาพันธมิตร
เท่านั้น จึงจะขยายฐานกำลังของตนเองได้ ด้วยเหตุนี้ เขาจึงคิดใจมอบ
เชื้อคลุมขนิเดียวสีดำอันล้ำค่าซึ่งเป็นสินสอดของภรรยาให้ข่านท้าวอ-

หมีเลื้อยแห่งเผ่าเค่อเลี่ยและค่านับเขาเป็นบิดาบุญธรรม ทั้งยังสาบานเป็นพี่น้องกับจ๋ามู่เหอ หัวหน้าเผ่าจ๋าต๋าต่าง ในที่สุดเถี่ยมู่เงินก็มีชัยเหนือเผ่าเมี่ยเออร์จิ และสามารถแย่งชิงภรรยาคืนมาได้เป็นผลสำเร็จ ชัยชนะครั้งนี้ส่งผลให้เถี่ยมู่เงินมีอำนาจبارมีสูงขึ้น เหล่าอดีตผู้ได้บังคับบัญชาเห็นดังนี้ก็พากันกลับมาสวามิภักดิ์ใหม่ เมื่อถึงปี ค.ศ. 1189 หัวหน้าเผ่ากลุ่มหนึ่งก็พร้อมใจกันยกเถี่ยมู่เงินขึ้นเป็นข่าน (ตำแหน่งผู้นำสูงสุดของชนกลุ่มน้อยที่อยู่ทางตอนเหนือของประเทศจีนในสมัยโบราณ)

ชัยชนะของเถี่ยมู่เงินทำให้จ๋ามู่เหอไม่พอใจเป็นอันมาก บังเอิญน้องชายของเขาถูกชาวเผ่ามองโกลสังหารเพราะขโมยม้าของเถี่ยมู่เงิน เขาจึงมีข้ออ้างที่จะนำทหารได้บังคับบัญชาว่าสามหมื่นคนมาบุกโจมตีเถี่ยมู่เงิน เถี่ยมู่เงินนำทหารสามหมื่นออกไปรบศึก ทั้งสองฝ่ายจึงเผชิญหน้ากันที่ริมแม่น้ำเค่อหลูหลุนเหอ ผลคือเถี่ยมู่เงินเป็นฝ่ายพ่ายแพ้สงคราม แต่การสังหารเชลยอย่างทารุณโหดร้ายของจ๋ามู่เหอก็ทำให้เหล่าผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความไม่พอใจ พวกเขาจึงหันไปสวามิภักดิ์ต่อเถี่ยมู่เงินแทน ส่งผลให้กองกำลังของเถี่ยมู่เงินเข้มแข็งมากขึ้นกว่าเดิม

ไม่นานหลังจากนั้น เมี่ยมู่เงินผู้นำเผ่าตาร์ดาร์ได้ลูกสื่อขึ้นต่อต้านราชวงศ์จิน ซ่งเจ๋จินจึงมีพระบัญชาให้แม่ทัพใหญ่หวันเยียนเซียงนำทัพมาปราบปราม หวันเยียนเซียงแต่งตั้งให้ข่านท้าวอหมีเลื้อยแห่งเผ่าเค่อเลี่ยเป็นอ๋อง ส่วนเถี่ยมู่เงินเป็น ‘จ้าวฮูหลี่’ (ตำแหน่งแม่ทัพในแนวหน้า) ศึกครั้งนี้ ทัพจินเป็นฝ่ายมีชัย เถี่ยมู่เงินไม่เพียงแต่สามารถแก้แค้นให้บิดาได้เท่านั้น แต่ยังสามารถกวาดต้อนผู้คนและสัตว์เลี้ยงของเผ่าตาร์ดาร์มาได้เป็นจำนวนมาก นับแต่นั้นมา กองกำลังของเขาก็ยิ่งแข็งแกร่งขึ้น

ปี ค.ศ. 1201 เถี่ยมู่เงินมีชัยเหนือจ๋ามู่เหอ ปีถัดมา เขาสามารถปราบปรามชาวเผ่าตาร์ดาร์ที่หลงเหลืออยู่ได้เป็นผลสำเร็จ แผ่นดินมองโกล

ทางตะวันออกจึงเริ่มเป็นปึกแผ่น อย่างไรก็ตาม ทางตะวันตกยังมีชนเผ่าต่างๆ อาศัยอยู่อีกเป็นจำนวนมาก เผ่าที่อยู่ใกล้กับเผ่าของเถียนมุ่จินมากที่สุดคือเผ่าเค่อเหลียนที่แข็งแกร่ง ท้าวอหฺลื่อเล่อเห็นเถียนมุ่จินคิดจะขยายอิทธิพลรุกรานมายังดินแดนของตนก็รู้สึกว่าจะถูกคุกคาม ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายจึงย่ำแย่ลง ประกอบกับในตอนนั้นเถียนมุ่จินส่งสารมาสู่ขอหลานสาวของท้าวอหฺลื่อเล่อให้บุตรชายคนโตของตน แต่กลับถูกปฏิเสธ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจึงยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

ฤดูใบไม้ผลิ ปี ค.ศ. 1202 ท้าวอหฺลื่อเล่อแสวงหาดวงที่จะยกหลานสาวให้บุตรชายของเถียนมุ่จินเพื่อล่อลวงให้เขามาร่วมงานเลี้ยงและฉวยโอกาสสังหารเสีย แต่แผนการกลับรั่วไหลเสียก่อน ท้าวอหฺลื่อเล่อลงมือโจมตีเถียนมุ่จินทันที เถียนมุ่จินไม่ทันตั้งตัวจึงจำต้องนำผู้ใต้บังคับบัญชา 19 คนหลบหนีไปจนถึงแถบบึงปานจู ที่นั่นไม่มีผู้คน ไม่มีอาหาร พวกเขาจึงจำต้องดื่มน้ำขุ่นๆ ดับกระหายและกินเนื้อมาประทังชีวิต ช่วงเวลานั้นเป็นช่วงที่เถียนมุ่จินมีชีวิตยากลำบากจนถึงขีดสุด ด้วยเหตุนี้หลังจากเขารวบรวมแผ่นดินมองโกลเป็นปึกแผ่นได้ เขาก็แต่งตั้งให้เหล่าผู้ติดตามที่ตกทุกข์ได้ยากร่วมกันในครั้งนั้นเป็น ‘ขุนนางผู้มีความคิดความชอบ’ ทั้งหมด

ภายหลังเถียนมุ่จินถอยร่นไปถึงทางตะวันออกของทะเลสาบไบคาล ด้านหนึ่งเขาพยายามขอสงบศึกกับท้าวอหฺลื่อเล่อ แต่อีกด้านหนึ่งก็ฉวยโอกาสหยุดพักเพื่อสั่งสมเสบียงอาหารและกำลังพลขึ้นใหม่ พอถึงฤดูใบไม้ร่วงในปีเดียวกัน กองทัพของเถียนมุ่จินก็เข้มแข็งดุจเดิม ในขณะที่ท้าวอหฺลื่อเล่อยังคงยึดติดกับชัยชนะในอดีต เขาเอาแต่จัดงานเลี้ยงสังสรรค์อยู่ในดินแดนของตนทุกวัน เถียนมุ่จินจึงฉวยโอกาสแอบส่งทหารไปล้อมฐานที่มั่นของท้าวอหฺลื่อเล่อไว้และบุกโจมตีโดยไม่ให้ตั้งตัว หลังจากสู้รบ

กันอยู่สามวัน ในที่สุดเถี่ยมู่เจินก็สามารถยึดครองกระโจมทองของ
ท้าวอหฺลื่อเล่ได้เป็นผลสำเร็จ ท้าวอหฺลื่อเล่หลบหนีไปถึงริมฝั่งแม่น้ำ
เอ้อเอ๋อร์ฮฺซุ่นเหอได้ไม่นานก็ถูกชาวเผ่าไห่หน่ومانสังหาร

หลังจากปราบปรามเผ่าเค่อเลี้ยแล้ว เถี่ยมู่เจินได้นำทัพไปโจมตีด
ไห่หน่ومانในฤดูร้อน ปี ค.ศ. 1204 ในการรบครั้งนี้ เถี่ยมู่เจินสามารถ
สังหารข่านล่าหยางผู้นำเผ่าไห่หน่ومانได้ นับแต่นั้นเป็นต้นมา ชื่อเสียง
บารมีของเถี่ยมู่เจินก็แพร่กระจายไปทั่วที่ราบสูงมองโกลและไม่มีเผ่าใด
กล้าต่อกรด้วยอีก หัวหน้าเผ่าเมี่ยเอ๋อร์ฮีหฺวันเกรงในชื่อเสียงเถี่ยมู่เจิน
จึงตัดสินใจหลบหนีไปยังสถานที่ที่ไกลแสนไกล เผ่าวางกู่ส่งทูตมาขอ
สวามิภักดิ์ต่อเถี่ยมู่เจิน ส่วนจำมู่เหอที่หลบหนีไปก็ถูกผู้ได้บังคับบัญชา
จับตัวกลับมามอบให้เถี่ยมู่เจิน เถี่ยมู่เจินจึงสังหารเขาเสีย นับแต่นั้นมา
แผ่นดินมองโกลก็รวมกันเป็นหนึ่งอย่างสมบูรณ์

ปี ค.ศ. 1206 หัวหน้าเผ่าทั้งหมดของมองโกลพร้อมใจกันยก
เถี่ยมู่เจินซึ่งมีอายุ 44 ปี ขึ้นเป็น ‘ต้าข่าน’ (ข่านผู้ยิ่งใหญ่) พร้อม
ตั้งขนานนามให้ว่า ‘เจงกิสข่าน’ ซึ่งมีความหมายว่า ‘ข่านผู้ยิ่งใหญ่
เกรียงไกร’

การที่เจงกิสข่านก้าวขึ้นครองอำนาจในมองโกลเป็นสัญลักษณ์
ที่บ่งบอกให้ทราบว่าแผ่นดินมองโกลก้าวเข้าสู่ประวัติศาสตร์หน้าใหม่
แล้ว การต่อสู้ระหว่างชาวมองโกลเผ่าต่างๆ ในช่วงหลายศตวรรษที่ผ่าน
มาได้สิ้นสุดลง เผ่าต่างๆ ที่อาศัยอยู่บนที่ราบสูงมองโกลตั้งแต่ทุ่งหญ้า
สเตปป์เอ้อร์ทางตะวันตกจนถึงดินแดนที่กว้างใหญ่ไพศาลแถบภูเขา

² ในภาษาจีนกลางอ่านออกเสียงว่าเจิงจีซือข่าน

อาเออร์ไท่ซานทางตะวันตก ซึ่งมีภาษาและวัฒนธรรมแตกต่างกันได้
หลอมรวมเข้าด้วยกันจนกลายเป็นเผ่ามองโกลที่ยิ่งใหญ่

หลังจากเจงกิสข่านรวมแผ่นดินมองโกลเป็นหนึ่ง เขาได้ประกาศ
ก่อตั้งแคว้นมองโกลขึ้นพร้อมทั้งกำหนดระบอบทหาร, การเมือง, กฎหมาย,
วัฒนธรรม ฯลฯ ขึ้นใหม่ เจงกิสข่านแบ่งชาวมองโกลออกเป็น ‘สี่ฮู’
(สิบครัวเรือน), ‘ไปฮู’ (ร้อยครัวเรือน), ‘เชียนฮู’ (พันครัวเรือน) และ
‘วานฮู’ (หมื่นครัวเรือน) โดยแต่งตั้งให้ ‘สี่ฮูจาง’, ‘ไปฮูจาง’, ‘เชียน-
ฮูจาง’ และ ‘วานฮูจาง’ ทำหน้าที่ปกครอง และกำหนดให้ผู้ชายทุกคน
ที่มีอายุมากกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 17 ปี จะต้องถูกเกณฑ์เป็นทหาร ทำ
หน้าที่เพาะปลูกในยามที่ไม่มีสงครามและออกรบในยามที่เกิดสงคราม
นอกจากนี้เจงกิสข่านยังแต่งตั้งให้ชื่อจิฮูตูฮูเป็นตุลาการ ทำหน้าที่กำหนด
ด้วยทกกฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิดให้มีความชัดเจน, แต่งตั้งผู้เฒ่า
วูซุนให้ดูแลเรื่องศาสนา และสั่งให้ชาวเหว่ยหวูเออร์จูนามถ้ำถ่าถงอา
สร้างอักษรภาษามองโกลขึ้น โดยใช้อักษรเหว่ยหวูเออร์เป็นพื้นฐาน เพื่อ
ให้เหล่าชนชั้นปกครองเรียนรู้และนำไปใช้ เผ่ามองโกลจึงมีอักษรใช้เป็น
ครั้งแรก

เจงกิสข่านกอบกู้แผ่นดินมองโกลที่ใกล้จะล่มสลายให้หลุดพ้นจาก
การปกครองของแคว้นจิน และรวบรวมชนเผ่ามองโกลที่รบราฆ่าฟันกัน
มานานกว่าหลายศตวรรษให้เป็นหนึ่ง ทำให้เผ่ามองโกลเจริญก้าวหน้าขึ้น
เป็นอันมาก ความสำเร็จยิ่งใหญ่นี้ส่งผลให้เจงกิสข่านกลายเป็นวีรบุรุษ
ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของชนเผ่ามองโกล

กวนอ๋นชิงขอลูกเขียนบทละคร

กวนอ๋นชิงเป็นนักแสดงบทร้องชื่อดังในสมัยราชวงศ์หยวน เขากับหม่าจื่อหยวน, ไป่ฝู และเจิ้งกวงจู่ได้รับการยกย่องให้เป็น ‘สี่ยอดนักประพันธ์หยวนฉวี่’ ซึ่งในจำนวนนี้ กวนอ๋นชิงเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงที่สุด

หยวนฉวี่(元曲) คืออะไร? ‘หยวนฉวี่’ เป็นบทประพันธ์หรือร้อยกรองรูปแบบหนึ่งที่นิยมในสมัยราชวงศ์หยวน ที่สำคัญที่สุดคือบทประพันธ์ที่เรียกว่า ‘จ๋าจวี่’(杂剧) ซึ่งเป็นบทละครที่รวมบทเพลง, บทสนทนา และการบรรยายเอาไว้ด้วยกัน จึงได้ชื่อว่าเป็นสมบัติล้ำค่าชิ้นหนึ่งในคลังสมบัติทางวรรณคดีของจีนเลยทีเดียว

กวนฮั่นซิง ฉายาใจโศว เป็นชาวต้าตู (ปัจจุบันคือเมืองปักกิ่ง) เกิดในช่วงทศวรรษที่ 20 ของศตวรรษที่ 13 และถึงแก่กรรมช่วงปลายศตวรรษที่ 13 ช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่ชาวมองโกลล้มล้างแคว้นจินและราชวงศ์ซ่งได้ได้พอดี สังคมจึงมีแต่ความสับสนวุ่นวาย กวนฮั่นซิงได้เห็นความอยู่ดีศรีธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมมาตั้งแต่เด็ก ทั้งขุนนางที่ถือราษฎรบังหลวง ข่มเหงราษฎร, เจ้าของที่ซึ่งเอารัดเอาเปรียบชาวนาที่ยากจน ฯลฯ เมื่อเขามีอายุ 6-7 ปี เจ้าเมืองเอียนจิง (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นต้าตู) มีนามว่าสื่อ่มอเวเตอปู เขาเป็นคนที่มินิสัยโหดเหี้ยมเห็นชีวิตผู้อื่นเหมือนผักปลา ชอบฉกฉวยทรัพย์และลูกสาวของผู้อื่น ซ้ำยังให้ทนายยุติธรรมปล้นชิงทรัพย์สินของราษฎรโดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย หากใครกล้าขัดขวางจะต้องถูกสังหารทันที กวนฮั่นซิงได้สัมผัสโศกนาฏกรรมเช่นนี้มาตั้งแต่เด็ก เขาจึงสาบานว่าเมื่อเติบโตใหญ่ขึ้นจะต้องเปิดโปงเรื่องไม่เป็นธรรมเหล่านี้ให้ได้

กวนฮั่นซิงเกิดในตระกูลแพทย์ เขาจึงได้อ่านตำราและเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งการเขียนกลอนและแต่งบทเพลงมาตั้งแต่เด็ก เขาชื่นชอบการประพันธ์บทละครที่เรียกว่า ‘จ้าวจี’ เป็นพิเศษ ดังนั้นจึงร่วมมือกับเพื่อนๆ ก่อตั้งสมาคมนักเขียนบทละครที่เรียกว่า ‘หวังจิงซุ่ย’ ขึ้น นักเขียนบทละครในสมาคมล้วนแต่เคยใช้ชีวิตร่วมกับชนชั้นล่างและตระหนักถึงความยากลำบากของพวกเขาเป็นอย่างดีไม่ต่างจากกวนฮั่นซิง ดังนั้นจึงไม่คิดที่จะรับราชการ แต่กลับมุ่งมั่นที่จะเขียนบทละครเพื่อเปิดโปงด้านมืดของสังคมและต่อต้านอำนาจที่ไม่เป็นธรรมในระบอบศักดินา

กวนฮั่นซิงเป็นผู้ที่มากด้วยความสามารถ เขาไม่เพียงแต่มีความชำนาญในการแต่งกลอนและเขียนบทละครเท่านั้น แต่ยังสามารถในการเดินหมาก, เตะบอล, ว่ายน้ำ, แสดงละคร, เล่นดนตรี ฯลฯ เขามักจะคลุกคลีอยู่กับเหล่านักแสดงเพื่อทำความคุ้นเคยกับวิธีการดำเนิน

ชีวิตของพวกเขา ทั้งยังได้ฝึกฝนการแสดงจากอุลเลียนชั่วซึ่งเป็นนักแสดงหญิงที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นและแสดงร่วมกับนางอยู่บ่อยๆ

กวนอ๋นจึงเขียนละครจำใจทั้งหมด 63 เรื่อง แต่มีเพียง 12 เรื่องเท่านั้นที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ผลงานที่โดดเด่นของเขาได้แก่ ‘ไต้วเอ้อยวน’ (窦娥冤), ‘จี้วเฟิงเฉิน’ (救风尘), ‘ตานเตาสู่ย’ (单刀会) ฯลฯ บทละครเหล่านี้บางเรื่องมีที่มาจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น แต่บางเรื่องก็มาจากเรื่องราวในประวัติศาสตร์ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการเปิดโปงพฤติกรรมที่ชั่วร้ายของบรรดาเจ้าของที่ดิน, ขุนนางทุจริต และเทิดทูนจิตใจที่กล้าหาญของชาวบ้านซึ่งกล้าที่จะลุกฮือขึ้นต่อต้านความไม่เป็นธรรม ผลงานของกวนอ๋นจึงทำให้เหล่าขุนนางทุจริตเกิดความหวั่นเกรงเป็นอันมาก ดังนั้น พวกเขาจึงพยายามใส่ร้ายเขาต่างๆ นานา แต่กวนอ๋นซึ่งก็ไม่เกรงกลัวแม้แต่น้อย ซ้ำยังยืนหยัดที่จะต่อสู้ต่อไป เขาได้กล่าวไว้ในบทเพลงบทหนึ่งว่าตัวเขาเปรียบเสมือน ‘เมสึดถั่วทองแดง ที่หนึ่งไม่เปื่อย, ต้มไม่สุก, ทูบไม่แบน, คั่วไม่แตก’ คำพูดประโยคนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะต่อสู้กับความชั่วร้ายของเขาได้เป็นอย่างดี

ช่วงบั้นปลายชีวิตของกวนอ๋นซึ่งเป็นช่วงที่ขุนนางกังฉินอย่างอาเหอหม่า, ซางเกอ ฯลฯ ครองอำนาจ พวกเขาถือตัวว่าได้รับความไว้วางใจจากข่านฮู่ปี้เสีย³ จึงใช้อำนาจแย่งชิงทรัพย์สินของผู้อื่น ครั้งหนึ่งซางเกอถึงกับส่งคนไปขูดรีดทรัพย์สินของราษฎรทางใต้ ส่งผลให้มีผู้คนมากมายที่ต้องล้มละลายบ้านแตกสาแหรกขาด บ้างก็ต้องถูกคุมขัง กวนอ๋นจึงได้เห็นสถานการณ์เช่นนี้ก็โกรธแค้นเป็นอันมาก เขาจึงเขียนละครจำใจเรื่อง ‘ไต้วเอ้อยวน’ ขึ้นเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ด้านมืดของการปกครองระบอบศักดินา

³ เป็นที่รู้จักกันดีในนามกูปไต่ข่าน

เรื่อง 'ไต้วเอ๋อยวน' มีเนื้อหาดังนี้

บัณฑิตยากจนนามไต้วเทียนจางกู้เงินมาเป็นค่าเดินทางไปสอบที่เมืองหลวง แต่ไม่มีปัญญาหาใช้ จึงตัดสินใจขายลูกสาวซึ่งมีนามว่าไต้วเอ๋อให้ขายไ้เป็นลูกสะใภ้ คาดไม่ถึงว่าสามีของไต้วเอ๋อจะจากไปตั้งแต่อายุน้อยทั้งนี้ให้นางต้องเป็นม่าย วันหนึ่งขายไ้ไปทวงหนี้จากไ้หลูอี เขาไม่มีเงินจ่ายจึงหลอกขายไ้ไปที่ซานเมืองเพื่อมาชิงทรัพย์ โชคดีที่พ่อลูกจางหลูเอ๋อร์ผ่านมาช่วยเอาไว้ สองพ่อลูกเห็นขายไ้มีรูปโฉมไม่เลว ทั้งยังมีลูกสะใภ้ที่มีรูปโฉมงดงามอายุน้อยก็คิดจะให้สองแม่ลูกแต่งงานกับพวกเขา แต่ไต้วเอ๋อไม่ยอมตกลง จางหลูเอ๋อร์จึงคิดวางแผนสังหารขายไ้เพื่อบีบบังคับไต้วเอ๋อให้ยอมจำนน วันหนึ่งขายไ้ล้มป่วย จางหลูเอ๋อร์จึงฉวยโอกาสวางยาพิษลงในยา คาดไม่ถึงว่าผู้ที่ถูกพิษเสียชีวิตกลับเป็นบิดาของเขาเอง แต่จางหลูเอ๋อร์ก็ไม่ยอมแพ้ เขาใส่ร้ายว่าไต้วเอ๋อเป็นผู้สังหารบิดาของเขา จากนั้นก็จับตัวนางส่งให้ทางการเพื่อฉวยโอกาสแย่งชิงทรัพย์สินของนางมาเลี้ยงขุนนางที่รับสินบน จางหลูเอ๋อร์ตัดสินใจให้ไต้วเอ๋อต้องโทษประหารชีวิต ภายหลัง ไต้วเอ๋อไปเข้าฝันบิดาที่สอบได้เป็นขุนนางใหญ่ เขาจึงช่วยล้างมลทินให้นางและจับตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ

'ไต้วเอ๋อยวน' เป็นละครที่มีความโดดเด่นมากที่สุดเรื่องหนึ่ง มีผู้นำบทละครเรื่องนี้ไปแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1838 จากนั้นก็นำไปแปลเป็นภาษาต่างๆ อีกมากมายหลายภาษา เช่น ภาษาญี่ปุ่น, ภาษารัสเซีย ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีผู้นำละครเรื่องนี้ไปเปิดแสดงในหลายๆ ประเทศในทวีปยุโรปอีกด้วย กวนฮั่นซิงจึงได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกทางด้านวรรณกรรมในปี ค.ศ. 1985

ขอลัทธิการเมืองเขลวันใจ

ห ลังจากขามอง โกลนุกขัตครองดินแดนจงหยวน สภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาก็เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จากเดิมที่เคยเลี้ยงชีพด้วยการเลี้ยงสัตว์ก็เปลี่ยนมาเป็นเพาะปลูกทำไร่นาแทน ในตอนนั้นสภาพสังคมของขามอง โกลยังคงเป็นสังคมแบบสังคมทาสอยู่ แล้วจะปกครองดินแดนจงหยวนซึ่งมีสภาพสังคมแบบศักดินาได้อย่างไร? นักการเมืองซึ่งมีนามว่าเขลวันใจเป็นผู้ที่มีความชอบมากที่สุดในเรื่องนี้

เขลวันใจเป็นชาวชีตาน เขาได้ศึกษาดำรามาจากมาตั้งแต่เด็กจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวฮั่นอย่างลึกซึ้ง

ปีค.ศ. 1215 เจงกิสข่านบุกโจมตีจิงตู เขาได้ยื่นว่าเขลวี่ฉูไฉเป็นผู้ที่มีความสามารถจึงมีคำสั่งเรียกตัวให้มาพบและตั้งไว้รับราชการ เขลวี่ฉูไฉพยายามเกลี้ยกล่อมให้เจงกิสข่านปกครองบ้านเมืองตามหลักคำสอนของขงจื้อ แต่ในตอนนั้นเจงกิสข่านกำลังยุ่งอยู่กับการทำสงครามจึงไม่รับฟังความคิดเห็นของเขา ขุนนางบางคนอิฉาธิษยาเขลวี่ฉูไฉเป็นอันมากจึงกล่าวกับเจงกิสข่านว่า “บัดนี้เรากำลังทำสงคราม บัณฑิตอย่างเขลวี่ฉูไฉจะมีประโยชน์อันใด?” เขลวี่ฉูไฉได้ยื่นเข้าก็กล่าวว่า “จะสร้างเกาทัณฑ์ก็ต้องมีช่างทำเกาทัณฑ์ แล้วการปกครองแผ่นดินจะไม่มี ‘ช่างฝีมือด้านการปกครอง’ ได้อย่างไร?” เจงกิสข่านเห็นว่าคำพูดของเขามีเหตุผล ดังนั้นจึงกำชับวอถั่วไถ⁴ ว่า “ภายหลังหน้าเจ้าจะต้องมอบหมายเรื่องสำคัญในบ้านเมืองให้เขลวี่ฉูไฉดูแล”

หลังจากวอถั่วไถก้าวขึ้นดำรงตำแหน่งข่านสืบต่อจากเจงกิสข่าน เขลวี่ฉูไฉก็กำหนดให้เหล่าเชื้อพระวงศ์และขุนนางถวายความเคารพต่อฮ่องเต้ตามประเพณีของราชสำนักงหยวน

ชาวมองโกลบางคนคิดจะใช้วิธีการปกครองแบบเดิมปกครองดินแดนงหยวน พวกเขาบอกว่า “ชาวฮั่นไม่มีประโยชน์อันใดต่อเราแม้แต่น้อย ไม่สู้สังหารพวกมันเสียให้หมด ไร่นาจะได้กลายเป็นทุ่งหญ้าให้เราได้เลี้ยงสัตว์ต่อไป” เขลวี่ฉูไฉไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ เขากล่าวกับวอถั่วไถว่า “แผ่นดินที่กว้างใหญ่อุดมสมบูรณ์เช่นนี้จะไม่มีประโยชน์ได้อ่างไร? หากให้ข้าเป็นผู้รับผิดชอบการจัดเก็บภาษี ข้ารับรองว่าจะต้องทำให้ท่านข่านพอใจได้เป็นแน่” วอถั่วไถตกลงให้เขลวี่ฉูไฉทดลองดู เขลวี่ฉูไฉจึงกำหนดระบอบการจัดเก็บภาษีในเขตงหยวนขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาษี

⁴ บุตรชายคนที่สามของเจงกิสข่าน บ้างก็ออกเสียงว่า โอโดไก

ที่ดิน, ภาษีการค้า, ภาษีเกลือ, ภาษีเหล็ก, ภาษีสุรา ฯลฯ ทั้งยังเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลราษฎร, ควบคุมกำลังทหาร และจัดเก็บภาษีขึ้นในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้สามารถป้องกันไม่ให้ขุนนางท้องถิ่นผูกขาดอำนาจไว้ในมือแต่เพียงผู้เดียวได้เป็นอย่างดี

ปีถัดมา เบลวี่ฉู่ไฉสามารถจัดเก็บภาษีได้เป็นเงินห้าแสนตำลึง, ผ้าแปดหมื่นพับ และข้าวสี่แสนตัน⁵ วอควัไฉยินดีเป็นอย่างยิ่ง เขาจึงแต่งตั้งให้เบลวี่ฉู่ไฉเป็นจางซูลิง (เทียบเท่าตำแหน่งอัครเสนาบดี) ทำหน้าที่ควบคุมดูแลดินแดนทางตอนเหนือของแม่น้ำฮวงโห

เบลวี่ฉู่ไฉให้ความสำคัญกับการรักษาจำนวนประชากรเป็นอย่างมาก ในอดีต เมื่อยึดครองเมืองของข้าศึกที่ไม่ยอมสวามิภักดิ์แต่โดยดีได้ ชาวมองโกลมักจะสังหารราษฎรที่อยู่ในเมืองจนหมด ปี ค.ศ. 1233 แม่ทัพใหญ่ซูเป่ไถนำทัพบุกโจมตีเปียนจิง (ปัจจุบันคือเมืองไคเฟิง มณฑลเหอหนาน) เมืองหลวงของแคว้นจิน แต่โจมตีอยู่นานก็ยังตีเมืองไม่สำเร็จ ซูเป่ไถจึงประกาศด้วยความโกรธแค้นว่า “ยึดครองเปียนจิงได้เมื่อไหร่ ข้าจะฆ่าพวกมันล้างเมืองให้หมด!” เบลวี่ฉู่ไฉได้ยินดังนั้นก็รีบทัดทานว่า “เราทำศึกก็เพื่อให้ได้มาซึ่งดินแดนและราษฎร หากสังหารราษฎรเสียหมด ถึงจะได้ที่ดินมา แต่หากไม่มีผู้ทำไร่นาแล้วจะมีประโยชน์อันใด?” วอควัไฉเห็นว่าเบลวี่ฉู่ไฉกล่าวมีเหตุผลจึงออกคำสั่งห้ามไม่ให้ทหารเข่นฆ่าราษฎร ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านซึ่งลี้ภัยอยู่ที่เปียนจิงจึงรอดพ้นจากเคราะห์กรรมครั้งนี้ไปได้

เบลวี่ฉู่ไฉตรากฎหมายขึ้นเพื่อลงโทษคนช่วยอย่างขุนนางทูจิต, อันธพาล และโจรผู้ร้ายโดยเฉพาะ สังคมจึงค่อยๆ ก้าวเข้าสู่ภาวะสงบสุข

⁵ หน่วยวัดปริมาณความจุของจิน : 1 ตัน (石) = 10 โต้ว (斗)

นอกจากนี้เขายังกำหนดระบบ ‘อู่ฮู่ซือ’ (五户丝) ขึ้น กล่าวคือให้ราษฎรห้าครัวเรือนมอบไหมจำนวนหนึ่งจิ้น⁶ ให้แก่ทางการ เพื่อนำไปแบ่งสรรให้แก่ชนชั้นสูงต่อไป

เชลวี่ฉู่ไฉ่เกลี้ยกล่อมให้วอคว่ไถปกครองแผ่นดินโดยยึดมั่นในหลักคำสอนของขงจื้อและเมิ่งจื้อ วอคว่ไถจึงอนุญาตให้เขาเลือกบัณฑิตเข้ามาดำรงตำแหน่งขุนนางในระดับต่างๆ ทั้งยังเชิดเชิญบัณฑิตผู้มีชื่อเสียงมาสอนหนังสือให้แก่รัชทายาทและลูกหลานของขุนนางอีกด้วย

ปี ค.ศ. 1241 วอคว่ไถถึงแก่กรรม ไหน่หม่าเจินผู้เป็นน้องเขาได้ว่าราชการแทน แต่นางไม่ให้ความสำคัญกับเชลวี่ฉู่ไฉ่ ในที่สุดเมื่อถึงปี ค.ศ. 1244 เชลวี่ฉู่ไฉ่ก็ตรอมใจตาย

เชลวี่ฉู่ไฉ่เป็นนักการเมืองผู้มากด้วยความสามารถ เขามีบทบาทเป็นอย่างมากต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและการเมืองในสมัยนั้นให้เจริญรุ่งเรือง ชนรุ่นหลังจึงสร้างศาลขึ้นเพื่อระลึกถึงคุณูปการของเขา ทั้งนี้ปัจจุบันศาลดังกล่าวยังคงถูกเก็บรักษาไว้อย่างดีที่พระราชวังฤดูร้อนในกรุงปักกิ่ง

⁶ หน่วยวัดปริมาณของจิ้น มีค่าเท่ากับครึ่งกิโลกรัม

บทกลอน ‘เจิ้งซี่เตอ’

ห ลังจากทัพหยวนยึดครองเขาหยาชานได้ จางหงฟานก็มีบัญชาให้เหล่าผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งหมด รวมทั้งเหวินเทียนเสียงมาเฉลิมฉลองชัยชนะร่วมกัน ระหว่างที่งานเลี้ยงกำลังดำเนินไปอยู่นั้น จางหงฟานได้กล่าวกับเหวินเทียนเสียงว่า “บัดนี้ราชวงศ์ซ่งล่มสลายถือว่าท่านจงรักภักดีต่อราชวงศ์ซ่งอย่างถึงที่สุดแล้ว ขอเพียงแต่ท่านเปลี่ยนใจยอมรับใช้ราชวงศ์หยวนเรา ท่านก็จะยังคงรักษาตำแหน่งอัครเสนาบดีไว้ได้”

เหวินเทียนเสียงกล่าวทั้งน้ำตาว่า “บ้านเมืองล่มสลาย แต่ข้าผู้เป็นอัครเสนาบดีกลับไม่สามารถปกป้องได้ แม้ตายก็ไม่สาสมกับความผิดแล้ว ข้ายังจะรักตัวกลัวตายอีกได้อย่างไร?”

